УДК 368.021:005

JEL classification: G22

Катерина Ткаченко

Катерина ТКАЧЕНКО

*кандидат економічних наук, доцент,
кафедра фінансів, банківської справи та
страхування,**Білоцерківський національний аграрний
університет, Україна*

E-mail: K-Tkachenko@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-0369-3100><http://www.researcherid.com/rid/D-6385-2019>

© Катерина Ткаченко, 2021

Отримано: 01.11.2021 р.

Прорецензовано: 10.11.2021 р.

Рекомендовано до друку: 16.11.2021 р.

Опубліковано: 16.11.2021 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

ІНСТРУМЕНТИ СТРАХОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА НАПРЯМИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ

АНОТАЦІЯ

Вступ. Страховий ринок України протягом останніх років функціонує в умовах багатьох викликів, що вимагають від страхових компаній ефективного застосування інструментів страхового менеджменту та постійного їх удосконалення. На страховий ринок України безпосередній вплив має макроекономічна ситуація та сповільнення економічної активності у 2020-2021 рр., що стало причиною скорочення обсягів активів страховиків, зменшення їхньої кількості та часті порушення страховиками вимог нормативів достатності капіталу та платоспроможності. Подальший розвиток страхового ринку України можливий лише за умови розвитку страхового менеджменту та удосконалення його інструментів.

Мета. Метою статті є оцінка ефективності застосування інструментів страхового менеджменту та обґрунтування напрямів їх удосконалення.

Метод (методологія). У процесі дослідження використано такі методи, як логічний, що дозволив проаналізувати наукові праці та узагальнити сукупність інструментів страхового менеджменту; аналітичний, який був застосований з метою аналізу застосування інструментів страхового менеджменту таких як перестрахування, страхові резерви, нормативи інвестування страхових резервів за даними Національного банку України у 2020-2021 рр.; табличний та графічний, що дав змогу інтерпретувати результати проведеного аналізу у наочному вигляді.

Результати. Страхові компанії для забезпечення достатнього рівня прибутковості страхових операцій, збільшення ринкової вартості страхової компанії, а також вчасного та повного виконання зобов'язань перед страхувальниками та іншими економічними агентами формують відповідно до положень чинного законодавства стратегію і тактику страхового менеджменту, який базується на специфічних інструментах: перестрахування, створення резервних фондів, диверсифікацію, нормування. Використання інструментів страхового менеджменту доцільно удосконалювати в напрямку гармонізації вітчизняного законодавства відповідно вимог Європейського Союзу та міжнародних регуляторних практик, а також адаптувати до вітчизняних економічних та соціальних реалій кращі практики страхового менеджменту.

Ткаченко К. В. Інструменти страхового менеджменту та напрями їх удосконалення. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. № 3. С. 97-104.

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2021.03.097>

Ключові слова: страхування; страховий менеджмент; інструменти страхового менеджменту; перестрахування; страхові резерви; диверсифікація; страхова компанія.

UDC 368.021:005

JEL classification: G22

Kateryna TKACHENKO

*PhD in Economics,
Associate Professor,
Department of Finance, Banking and Insurance,
Bila Tserkva National Agrarian University,
Ukraine*
E-mail: K-Tkachenko@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-0369-3100>
<http://www.researcherid.com/rid/D-6385-2019>

© Kateryna Tkachenko, 2021

Received: 01.11.2021

Revised: 10.11.2021

Accepted: 16.11.2021

Online publication date: 16.11.2021

This is an Open Access article, distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 license, which permits unrestricted re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Kateryna Tkachenko (Ukraine)

INSURANCE MANAGEMENT TOOLS AND AREAS OF IMPROVEMENT

ABSTRACT

Introduction. The insurance market of Ukraine in recent years has been operating in the face of many challenges that require insurance companies to effectively use insurance management tools and their continuous improvement. The insurance market of Ukraine is directly affected by the macroeconomic situation and the slowdown in economic activity in 2020-2021, which led to a reduction in the assets of insurers, reducing their number and frequent violations by insurers of capital adequacy and solvency. Further development of the insurance market of Ukraine is possible only if the development of insurance management and improvement of its tools.

Purpose. The purpose of the article is to assess the effectiveness of insurance management tools and justify areas for improvement.

Method (methodology). In the process of research such methods were used as logical, which allowed to analyze scientific works and generalize a set of tools of insurance management; analytical, which was used to analyze the use of insurance management tools such as reinsurance, insurance reserves, standards for investing insurance reserves according to the National Bank of Ukraine in 2020-2021; tabular and graphical, which allowed to interpret the results of the analysis in a visual form.

Results. Insurance companies to ensure a sufficient level of profitability of insurance operations, increase the market value of the insurance company, as well as timely and full fulfillment of obligations to policyholders and other economic agents form in accordance with current legislation strategy and tactics of insurance management based on specific tools: reinsurance, creation of reserve funds, diversification, rationing. The use of insurance management tools should be improved in the direction of harmonization of domestic legislation in accordance with the requirements of the European Union and international regulatory practices, as well as to adapt to domestic economic and social realities the best practices of insurance management.

Tkachenko, K. (2021). Insurance management tools and areas of improvement. *Economic analysis*, 31 (3), 97-104.

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2021.03.097>

Keywords: insurance; insurance management; insurance management tools; reinsurance; insurance reserves; diversification; insurance company.

Вступ

Страховий ринок України протягом останніх років функціонує в умовах багатьох викликів, що вимагають від страхових компаній ефективного застосування інструментів страхового менеджменту та постійного їх удосконалення. На страховий ринок України безпосередній вплив має макроекономічна ситуація та сповільнення економічної активності у 2020-2021 рр., що стало причиною скорочення обсягів активів страховиків, зменшення їхньої кількості (181 страховиків у першому півріччі 2021 р. проти 225 страховиків у першому кварталі 2020 р. [1]) та часті порушення страховиками вимог нормативів достатності капіталу та платоспроможності. Подальший розвиток страхового ринку України можливий лише за умови розвитку страхового менеджменту та удосконалення його інструментів.

Питанням страхового менеджменту присвячені численні праці вітчизняних та зарубіжних вчених [2, 3]. Серед вітчизняних науковців варто відмітити науковий доробок Л. О. Білокінь [4], С. А. Власюк [5], К. Г. Гриценко [6], Д. О. Ковальова [7], Ю. Г. Ковальської [8], І. В. Миронюк [9], Н. І. Налукової [10], А. Ю. Полчанова [11], Н. В. Приказюк [4], П. В. Пузирьової [8], В. В. Сінельніка [12], Т. С. Томаля [9], Ю. М. Клапків [13] та багатьох інших. Проте невирішеними залишаються питання удосконалення інструментів страхового менеджменту, що пояснює актуальність дослідження.

Мети статті

Метою статті є оцінка ефективності застосування інструментів страхового менеджменту та обґрунтування напрямів їх удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження

Для нашого дослідження взято визначення страхового менеджменту як «управління діяльністю страховика, що спрямована на надання страхових послуг із перерозподілу ризику на платній основі суб'єктам ринкової економіки, стосовно задоволення потреб клієнтів, пов'язаних із захистом їх майнових та особистих інтересів, з метою забезпечення достатнього рівня прибутковості страхових операцій, отримання доходу та збільшення ринкової вартості страхової компанії» [10, с. 147]. Таким чином, страховий менеджмент реалізується страховою компанією з метою забезпечення достатнього рівня прибутковості страхових операцій, збільшення ринкової вартості страхової компанії, а також

вчасного і повного виконання зобов'язань перед страхувальниками та іншими економічними агентами.

Н. В. Приказюк, Л. О. Білокінь узагальними поглядами вчених на перелік інструментів страхового менеджменту та розробили композицію методів та інструментів менеджменту страхової компанії, що базується на співстрахуванні і перестраховуванні – як інструментів передачі ризику; створенні резервних фондів – як інструментів прийняття ризику; хеджуванні, диверсифікації, нормування – як інструментів зниження ризику [4, с. 142]. Детальніше розглянемо перестраховування, створення резервних фондів, диверсифікацію, нормування як інструменти страхового менеджменту.

Перестраховування як інструмент страхового менеджменту полягає у переданні частини обов'язків перед страхувальником іншому страховику на визначених договором перестраховування. Рівень поширення перестраховування можна оцінити на основі абсолютних показників (валові страхові премії від перестраховувальників, валові страхові виплати перестраховувальникам, обсяг страхових платежів, належних перестраховикам витрати, пов'язані з укладанням та пролонгацією договорів перестраховування та ін.) та відносних показників (частка перестраховика у страхових резервах, частка страхових платежів (премій, внесків), належні перестраховикам та ін.). Частки страхових платежів (премій, внесків), належні перестраховикам для вітчизняного страхового ринку коливаються на рівні від 26,43% на початку 2020 р. до 20,62% у середині 2021 р. за видами страхування іншими, ніж страхування життя та від 3,5% на початку 2020 р. до 2,15% у середині 2021 р. за страхуванням життя (рис. 1). Таким чином, за різними видами страхування прослідковується єдина тенденція до зменшення частки перестраховиків у страхових платежах (преміях, внесках).

Статтею 12 Закону України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР [14] передбачена можливість перестраховування у страховика (перестраховика) нерезидента, тому вітчизняні страховики активно використовують таку можливість та перестраховують власні ризики у нерезидентів. Частки страхових платежів (премій, внесків), належні перестраховикам-нерезидентам коливаються на рівні до 73,12% за видами страхування іншими, ніж страхування життя та близько 100% за страхуванням життя (рис. 2).

Рис. 1. Частка страхових платежів (премій, внесків), належні перестраховикам, %

Джерело: дані Національного банку України [1].

Статтею 12 Закону України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР [14] передбачена можливість перестраховування у страховика (перестраховика) нерезидента, тому вітчизняні страховики активно використовують таку можливість та перестраховують власні ризики у

нерезидентів. Частки страхових платежів (премій, внесків), належні перестраховикам-нерезидентам коливаються на рівні до 73,12% за видами страхування іншими, ніж страхування життя та близько 100% за страхуванням життя (рис. 2).

Рис. 2. Частка страхових платежів (премій, внесків), належні перестраховикам-нерезидентам, %

Джерело: дані Національного банку України [1].

Висока частка страхових платежів (премій, внесків), належних перестраховикам-нерезидентам вказує на використання іноземного додаткового захисту вітчизняних страховиків та потенційну їхню фінансову стійкість і платоспроможність.

Створення резервних фондів як інструмент страхового менеджменту полягає у формуванні фінансових можливостей для забезпечення майбутніх виплат страхових сум і страхового відшкодування. Страхові резерви формуються страховими компаніями відповідно до статті 31

Закону України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР [14], Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя від 17.12.2004 р. № 3104 [15], Методики формування резервів із страхування життя від 27.01.2004 р. № 24 [16]. Важливість резервних фондів можна оцінити на основі абсолютних показників (розміри страхових резервів та їх складових (табл. 1)) та відносних показників (частка страхових резервів у пасиві балансу (рис. 3), структура страхових резервів ін.).

Таблиця 1. Страхові резерви страхових компаній України, млн грн

Показники	2020 р.				2021 р.	
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	I квартал	II квартал
Страхові резерви за видами страхування, іншими, ніж страхування життя						
Страхові резерви	10269,38	11274,54	11875,98	12453,86	12812,61	13099,61
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	9948,29	10924,05	11510,21	12080,32	12430,32	12709,48
резерв збитків або резерв належних виплат	321,10	349,48	365,00	372,68	381,43	389,22
Страхові резерви зі страхування життя						
Страхові резерви	18041,91	19768,42	17727,51	21312,19	20928,59	21405,81
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
резерв збитків або резерв належних виплат	6582,79	8289,57	5887,64	9097,71	8486,35	8023,65
резерв незароблених премій	10732,96	11190,03	11639,46	12084,42	12429,65	13354,90
інші страхові резерви	325,43	280,66	211,56	129,72	12,25	26,91

Джерело: дані Національного банку України [1].

Рис. 3. Частка страхових резервів у пасивах страхових компаній України, %

Джерело: дані Національного банку України [1].

За даними рис. 3 можна зробити висновок про переважачу присутність страхових резервів у пасивах страхових компаній зі страхування життя з часткою 77-80 % та тенденцією до збільшення показника у 2020-2021 рр. Основними складовими страхових резервів таких страхових компаній є резерви незароблених премій та резерви збитків або резерв належних виплат. Відповідно, порівняння рис. 1 та рис. 3 вказує, що страхові компанії зі страхування життя надають перевагу формуванню страхових резервів як інструменту страхового менеджменту.

Страхові резерви формуються страховими компаніями за видами страхування, іншими, ніж страхування життя з часткою у пасивах 38-44% та

тенденцією до збільшення показника у 2021 р. Основними складовими страхових резервів таких страхових компаній є резерв довгострокових зобов'язань.

Диверсифікація та нормування як інструменти страхового менеджменту передбачають обмеження діяльності страхової компанії, з одного боку, акумуляції значної частини активів чи резервів в одному виді активів, з іншого боку, визначення граничного розміру (норми) акумуляції активів чи страхових резервів в одному виді активів. Наприклад, Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика

від 07.06.2018 р. № 850 [17] регламентує дотримання принципу безпечності через норматив

ризиковості операцій (табл. 2).

Таблиця 2. Нормативи інвестування страхових резервів

Напрями інвестування коштів	страхування життя	страхування інше, ніж страхування життя
грошові кошти на поточних рахунках, банківські вклади (депозити) на вимогу та банківські вклади (депозити), істотною умовою яких є право страховика повернути кошти, розміщені на такому депозиті, протягом строку дії договору (за винятком коштів у розмірі резерву належних виплат страхових сум та коштів резерву заявлених, але не виплачених збитків)	не більше 20 % страхових резервів	не більше 30 % страхових резервів
банківські вклади (депозити) та рахунки умовного зберігання (ескроу), зокрема в іноземній вільно конвертованій валюті, валютні вкладення згідно з валютою страхування	не більше 70 % страхових резервів	
в тому числі банківські вклади (депозити), валютні вкладення згідно з валютою страхування в кожному банку	не більше 20 % страхових резервів	
нерухоме майно	не більше 20 % страхових резервів	
в тому числі вкладення в один об'єкт нерухомого майна	не більше 10 % страхових резервів	
цінні папери	не більше 50 % страхових резервів	
акції українських емітентів	не більше 10 % страхових резервів	
в тому числі акції одного емітента	не більше 3 % страхових резервів	
облігації підприємств українських емітентів	не більше 40 % страхових резервів	не більше 30 % страхових резервів
в тому числі облігації одного емітента	не більше 10 % страхових резервів	не більше 10 % страхових резервів
акції, облігації іноземних емітентів та цінні папери іноземних держав	не більше 20 % страхових резервів	не більше 10 % страхових резервів
облігації місцевих позик	не більше 10 % страхових резервів	
іпотечні облігації, емітентом яких є Державна іпотечна установа, фінансова установа, більше ніж 50 % корпоративних прав якої належать державі та/або державним банкам	не більше 20 % страхових резервів	-
облігації міжнародних фінансових організацій	не більше 50 % страхових резервів	не більше 40 % страхових резервів
державні облігації України	не більше 95 % страхових резервів	не більше 80 % страхових резервів
довгострокове фінансування (кредитування) житлового будівництва	не більше 10 % страхових резервів	-
інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	не більше 10 % страхових резервів	
в окремий об'єкт інвестування	не більше 5 % страхових резервів	
банківські метали, в тому числі поточні та вкладні (депозитні) рахунки в банківських металах	не більше 15 % страхових резервів	-
кредити страхувальникам – фізичним особам	не більше 20 % страхових резервів	-

Джерело: складено за [17].

Висновки та перспективи подальших розвідок

Отже, страхові компанії для забезпечення достатнього рівня прибутковості страхових операцій, збільшення ринкової вартості страхової компанії, а також вчасного і повного виконання зобов'язань перед страхувальниками та іншими економічними агентами формують відповідно до

положень чинного законодавства стратегію і тактику страхового менеджменту, який базується на специфічних інструментах: перестрахування, створення резервних фондів, диверсифікацію, нормування. Використання інструментів страхового менеджменту доцільно удосконалювати в напрямку гармонізації вітчизняного законодавства відповідно вимог Європейського Союзу та

міжнародних регуляторних практик, а також адаптувати до вітчизняних економічних та

соціальних реалій кращі практики страхового менеджменту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Показники діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#6>.
- Barlas Y., Çırak K., Duman E. Dynamic simulation for strategic insurance management. *System Dynamics Review*. 2000. № 16, 1. Pp. 43-58.
- Doff R., Bilderbeek J., Bruggink B., Emmen P. Performance management in insurance firms by using transfer pricing. *Risk Management and Insurance Review*. 2009. Vol. 12. No. 2. Pp. 213-226.
- Приказюк Н. В., Білокінь Л. О. Теоретичне упорядкування методів та інструментів фінансового ризик-менеджменту страхових компаній. *Економічний аналіз*. 2017. Т. 27, № 1. С. 139-149.
- Власюк С. А. Страховий менеджмент в умовах глобалізаційних процесів в Україні. *Бізнес Інформ*. 2021. № 7. С. 207-212.
- Гриценко К. Г. Гармонізація структури системи ризик-менеджменту страхової компанії. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2012. № 2. С. 84-91.
- Ковальов Д. О. Механізми ефективного менеджменту страхової компанії : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Донецьк, 2010. 20 с.
- Пузырьова П. В., Ковальська Ю. Г. Актуальні аспекти менеджменту організації страхового бізнесу. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2012. № 3. С. 100-103.
- Миронюк І. В., Томаля Т. С. Роль менеджменту в страхових організаціях в умовах розвитку економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2015. № 6. С. 154-156.
- Налукова Н. Теоретико-прагматичні аспекти визначення сутності страхового менеджменту. *Світ фінансів*. 2012. Вип. 1. С. 139-149.
- Полчанов А. Ю. Теоретичні основи страхового менеджменту. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2014. № 2. С. 282-287
- Синельник В. В. Концепція комплексної системи ризик-менеджменту страхових компаній у забезпеченні їх довгострокової фінансової стійкості. *Економіка. Фінанси. Право*. 2014. № 11. С. 24-27.
- Klapkiv Y. M., Vakun O. V., Niemczyk L. Financial mechanism of the insurance business. *Scientific bulletin of Polissia*. 2017. № 4 (12). Ч. 2. С. 84-91.
- Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#n2>.
- Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя від 17.12.2004 р. № 3104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0019-05#Text>.
- Методики формування резервів із страхування життя від 27.01.2004 р. № 24. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0198-04#Text>.
- Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика від 07.06.2018 р. № 850. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-18#Text>.

REFERENCES

- Pokaznyky diialnosti uchasnykiv rynku nebankivskykh finansovykh posluh. Retrieved from: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#6> [in Ukrainian].
- Barlas, Y., Çırak, K., Duman, E. (2000). Dynamic simulation for strategic insurance management. *System Dynamics Review*, 16, 1, 43-58.
- Doff, R., Bilderbeek, J., Bruggink, B., & Emmen, P. (2009). Performance management in insurance firms by using transfer pricing. *Risk Management and Insurance Review*, 12, 2, 213-226.
- Prykaziuk, N. V. & Bilokin, L. O. (2017). Teoretychne uporiadkuvannya metodiv ta instrumentiv finansovoho ryzyk-menedzhmentu strakhovykh kompanii. *Ekonomicnyi analiz*, 27(1), 139-149 [in Ukrainian].
- Vlasiuk, S. A. (2021). Strakhovyi menedzhment v umovakh hlobalizatsiinykh protsesiv v Ukraini. *Biznes Inform*, 7, 207-212 [in Ukrainian].
- Hrytsenko, K. H. (2012). Harmonizatsiia struktury systemy ryzyk-menedzhmentu strakhovoi kompanii. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho universytetu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy*, 2, 84-91 [in Ukrainian].
- Kovalov, D. O. (2010). *Mekhanizmy efektyvnoho menedzhmentu strakhovoi kompanii* : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.04. Donetsk. 20 [in Ukrainian].
- Puzyrova, P. V., & Kovalska, Yu. H. (2012). Aktualni aspekty menedzhmentu orhanizatsii strakhovoho biznesu. *Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, 3, 100-103 [in Ukrainian].
- Myroniuk, I. V., & Tomalia T. S. (2015). Rol menedzhmentu v strakhovykh orhanizatsiiah v umovakh rozvytku ekonomiky. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomiczni nauky*, 6, 154-156 [in Ukrainian].

10. Nalukova, N. (2012). Teoretyko-prahmatychni aspekty vyznachennia sutnosti strakhovoho menedzhmentu. *Svit finansiv*, 1, 139-149 [in Ukrainian].
11. Polchanov, A. Yu. (2014). Teoretychni osnovy strakhovoho menedzhmentu. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriya : Ekonomichni nauky*, 2, 282-287 [in Ukrainian].
12. Sinelnik, V. V. (2014). Kontseptsiiia kompleksnoi systemy ryzyk-menedzhmentu strakhovykh kompanii u zabezpechenni yikh dovhostrokovoi finansovoi stiikosti. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, 11, 24-27 [in Ukrainian].
13. Klapkiv, Y. M., Vakun, O. V., Niemczyk, L. (2017). Financial mechanism of the insurance business. *Scientific bulletin of Polissia*, 4 (12), 2, 84-91.
14. Pro strakhuvannia: Zakon Ukrainy vid 07.03.1996 r. № 85/96-VR. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#n2> [in Ukrainian].
15. Metodyky formuvannia strakhovykh rezerviv za vydamy strakhuvannia, inshymy, nizh strakhuvannia zhyttia vid 17.12.2004 r. № 3104. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0019-05#Text> [in Ukrainian].
16. Metodyky formuvannia rezerviv iz strakhuvannia zhyttia vid 27.01.2004 r. № 24. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0198-04#Text> [in Ukrainian].
17. Polozhennia pro oboviazkovi kryterii i normatyvy dostatnosti kapitalu ta platospromozhnosti, likvidnosti, prybutkovosti, yakosti aktyviv ta ryzykovosti operatsii strakhovyka vid 07.06.2018 r. № 850. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-18#Text> [in Ukrainian].